

PYHÄRANNAN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SUUNNITELMA

Sivistyslautakunta 26.11.2025
Voimaan 1.1.2026

SISÄLLYS

1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

2. TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET PYHÄRANNASSA

- 2.1. Toimipaikat
- 2.2. Toiminta-aika
- 2.3. Toimintamaksut
- 2.4. Toimintaan hakeminen ja valintakriteerit
- 2.5. Oppilaskohtaisen tuen oppilaat
- 2.6. Lapsiryhmän koko, henkilöstön resursointi ja rakenne sekä ohjaajien kelpoisuus
- 2.7. Kulkemisen ja kuljettamisen järjestäminen
- 2.8. Aamu- ja välipala
- 2.9. Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma
- 2.10. Vakuutusasiat
- 2.11. Taloussuunnitelma
- 2.12. Toiminnan koordinointi

3. TOIMINNAN TAVOITTEET

- 3.1. Yhteistyö kodin ja koulun kanssa
- 3.2. Muut yhteistyötahot
- 3.3. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen
- 3.4. Eettisen kasvun tukeminen
- 3.5. Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

4. TOIMINNAN ARVIOINTI

1. AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINTA

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain luvun 8 a mukaista lapsille suunnattua toimintaa. Toiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän, tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajan viettotavoille sekä auttaa perheitä kasvatustehtävän toteutumisessa. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa, ehkäisemään syrjäytymistä ja ennaltaehkäisemään riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Aamu- ja iltapäivätoiminta on oppituntien ulkopuolista toimintaa, joka on suunnattu esikoululaisille sekä 1. ja 2. luokan oppilaille ja myös oppilaskohtaisen tuen oppilaille. Kunnat päättävät toiminnan järjestämisestä, ja lasten osallistuminen siihen on vapaaehtoista.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on

- tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua
- edistää lapsen hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta
- tarjota lapselle monipuoliset mahdollisuudet osallistua ohjattuun, virkistävään, turvalliseen toimintaan ja mahdollistaa lepo rauhallisessa ympäristössä ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilön kanssa
- lisätä lasten onnistumisen kokemuksia ja ottaa lapset mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö voi liittyä tavoitteellisiin harrastuksiin ja kehitystä tukevaan toimintaan kuten liikuntaan, leikkiin, kädentaitoihin, kielelliseen ja kuvalliseen ilmaisuun, musiikkiin, arkiaskareisiin tai tiedollisiin aiheisiin. Aikaa voi varata myös koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen. Ohjaajalla ei kuitenkaan ole velvoitetta ohjata tai neuvoa lasta kotitehtävien tekemisessä. Vastuu lapsen koulunkäynnistä ja koulutehtävien suorittamisesta on aina huoltajalla. Opetushallitus päättää toiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä, joiden pohjalta kunta laatii toimintasuunnitelman. Toiminnan suunnittelussa painotetaan yhteistyötä kotien ja koulujen, eri hallintokuntien sekä toiminnan järjestäjien kanssa. Kunta vastaa palvelun järjestämisestä säädösten mukaisesti.

Pyhärannan aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitelma on laadittu opetushallituksen päättämien perusteiden ja toimintaa säätelevän lainsäädännön mukaisesti. Painopisteinä Pyhärannan toimintasuunnitelmassa ovat olleet omaehtoinen luova leikki ja arkiliikunta.

2.TOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN PERIAATTEET PYHÄRANNASSA

2.1. TOIMIPAIKAT

Pyhärannan kunnassa aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestää sivistystoimi. Palvelua tarjotaan esikoulun, perusopetuksen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille sekä 3.–6. luokkien oppilaskohtaisen tuen oppilaille. Toimintaa järjestetään Pyhärannan kunnassa Ihoden, Reilan ja Rohdaisten kouluissa.

2.2. TOIMINTA-AIKA

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun työvuoden aikana siihen osallistuvalla lapsella vähintään 570 h tai 760 h.

Toimintaan osallistuminen on lapselle vapaaehtoista. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulupäivinä arkisin klo 7.00 - 17.00 ennen ja jälkeen koulupäivän. Koulujen loma-aikoina toimintaa ei järjestetä. Jos koulun aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuva esikoululainen tai koululainen tarvitsee aamutoimintaa ennen kello seitsemää, tulee hänen osallistua varhaiskasvatuksen aamutoimintaan, koska varhaiskasvatusta voidaan järjestää erityisten olosuhteiden vaatiessa myös oppivelvollisuusikäisille.

Esikoululaiset kuuluvat täydentävän varhaiskasvatuksen piiriin, ja mikäli huoltajat haluavat esikoululaiselle täydentävän varhaiskasvatuksen hoitopaikan, heidän tulee hakea sitä.

Täydentävässä varhaiskasvatuksessa (esim. päiväkodissa) oleva esikoululainen ei voi osallistua koulun aamu- ja iltapäivätoimintaan.

Mikäli esikoululainen ei tarvitse täydentävän varhaiskasvatuksen paikkaa, huoltaja voi halutessaan hakea hänelle paikkaa koulun aamu- ja iltapäivätoiminnasta. Tällöin tulee huomata, että koulun aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuva esikoululainen voi osallistua täydentävään varhaiskasvatukseen **vain koulujen loma-aikoina**, ja tällöinkin täydentävän varhaiskasvatuksen paikkaa tulee aina erikseen hakea loman ajaksi.

2.3. TOIMINTAMAKSUT

Sivistyslautakunta vahvistaa toiminnasta perittävät asiakasmaksut.

Esikoululaisten, 1. ja 2. vuosiluokan oppilaiden sekä oppilaskohtaisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut Pyhärannan kunnassa v. 2026 alusta lukien on esitetty alla olevassa taulukossa. Maksut ovat 75 % perusopetuslain mahdollistamasta maksimista.

Toimintapäivät kuukaudessa	Aamu- ja / tai iltapäivätoiminta, enint. 3 h/pvä	Aamu- ja / tai iltapäivätoiminta, yli 3 h/pvä
1-10pv/kk	45e	60e
Yli 10pv/kk	90e	120e

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Jos lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja

iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä, peritään maksusta vain puolet. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta (perusopetuslaki 48f §).

- Maksu laskutetaan kuukausittain
- Toimintamaksuun voi hakea vapautusta sosiaalisten tai taloudellisten syiden perusteella
- Maksuvapaita ei myönnetä takautuvasti, vaan aikaisintaan sen kuukauden alusta, jolloin hakemus vapautuksesta on saapunut päätettäväksi

Koulujen kesäloman ajaksi täydentävää varhaiskasvatusta voi hakea varhaiskasvatuslain mukaisesti myös kuukausittain keskimääräisen viikkotuntimäärän mukaisesti. Lisätietoja ja hakemuslomakkeet löytyvät kunnan nettisivuilta:

<https://www.pyharanta.fi/kasvu-ja-oppiminen/aamu-ja-iltapäivätoiminta/hakeutuminen-toimintaan/>
Hakemukset toimitetaan kunnanvirastolle: Pyhärannan kunta, Lasikuja 6, 27320 Ihode tai sanna.siivonen@pyharanta.fi tai suoraan koululle.

2.4. TOIMINTAAN HAKEMINEN JA VALINTAKRITEERIT

Kunnan on lain mukaan ilmoitettava aamu- ja iltapäivätoiminnan paikoista, toiminnan alkamis- ja päättymisajankohdista sekä siitä, miten toimintaan haetaan. Pyhärannassa hakuaika on huhti-toukokuussa, mistä tiedotetaan kunnan kotisivuilla, ilmoitustaululla ja Uutisankkurissa. Lomakkeet toimitetaan määräaikaan mennessä kunnanvirastoon tai suoraan kouluille. Hakemuksen voi tehdä myös sähköisesti kunnan nettisivuilla.

Lapsia valittaessa noudatetaan yhdenvertaisia valintaperusteita:

1. esikoululaiset
2. ensimmäisen vuosiluokan oppilaat, joilla ei ole koulupäivän jälkeen huolehtijaa kotona tai joille tehty tuen päätös.
3. toisen vuosiluokan oppilaat samoin perustein kuin kohta 2.
4. ensimmäisen vuosiluokan oppilaat
5. toisen vuosiluokan oppilaat
6. tuen päätöksen saaneet oppilaat, ylemmät vuosiluokat

valintakriteerit

- Jos paikkoja jää täyttämättä, voidaan uusia oppilaita ottaa ilmoittautumisajankohdan jälkeen
- Toiminta-aikaan voi hakea muutosta erillisellä lomakkeella, hakemus on jätettävä kuukausi ennen suunniteltua muutosajankohtaa. Muutokseen tarvitaan toiminnan järjestäjän suostumus.
- Paikka myönnetään kerrallaan yhdeksi lukuvuodeksi
- Paikka tulee sanoa irti kirjallisesti, mikäli näin haluaa tehdä lukuvuoden aikana, irtisanomisaika on yksi kuukausi

2.5. OPPILASKOHTAISEN TUEN LAPSET

Oppilaat, joille on tehty tuen päätös, ovat oikeutettuja hakemaan aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan.

Ohjaajien työtä tuetaan erityisopettajien tai opiskeluhooltohenkilöstön antamalla ohjauksella ja

konsultaatiolla. Tiivis yhteistyö koulun kanssa lisää oppilaantuntemusta, ja ammatillinen täydennyskoulutus vahvistaa osaamista.

2.6. LAPSIRYHMÄN KOKO, HENKILÖSTÖN RESURSOINTI JA RAKENNE SEKÄ OHJAAJIEN KELPOISUUS

Lasten määrä, päivittäinen läsnäolo ja tuen tarpeet määrittävät ryhmäkokoa ja henkilöstötarvetta. Toimintaa järjestetään, jos aloitusryhmässä on vähintään viisi lasta. Jos lapsia on vähemmän kuin viisi, ottaa sivistyslautakunta asian ratkaistavakseen. Yhtä ohjaajaa kohden saa olla enintään 13 lasta. Lapsilukumäärää laskettaessa enintään kymmenen päivää toimintaan osallistuva lapsi vie puolikkaan paikan. Jos toimintaan osallistuu yksi tai useampi tuen päätöksen saanut oppilas, tulee tämä ottaa huomioon ryhmäkokoa pienentämällä tai henkilöresursseja lisäämällä. Tarve määritellään tilannekohtaisesti ja huolehditaan riittävästä resursoinnista. Yksikkökohtaisesta ryhmien muodostamisesta sovitaan yhdessä sivistystoimen kanssa.

Pyhärannassa noudatetaan valtioneuvoston asetuksessa (115/2004) säädettyjä, perusopetuslain luvussa 8 a tarkoitettuja aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kelpoisuusehtoja. Esihenkilön vastuulla on perehdyttää työntekijä. Ohjaajilla tulee olla riittävä tieto ja osaaminen vastata tuen tarpeessa olevien oppilaiden tarpeisiin. Esihenkilön tulee huolehtia ohjaajien perehdytyksestä henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säädöksiin sekä lastensuojelulain asettamiin velvoitteisiin. Henkilöstö ei saa ilmaista sivullisille lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä asioita tai asiakirjoja ilman huoltajan yksilöityä suostumusta.

Jokaisella yksiköllä on käytettävissään perehdyttämiskansio, joka sisältää toiminnan järjestämisen kannalta tarpeelliset asiat. Kansiota päivitetään kouluissa yhteistyössä aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien ja koulunjohtajan kesken.

Lasten kanssa työskentelevän ohjaajan tulee esittää rikosrekisterilain 6§ ja 2 momentissa tarkoitettu rekisteriote työnantajalle. Rikosrekisteriote vaaditaan yli 3 kuukautta kestävässä työsuhteissa.

2.7. KULKEMISEN JA KULJETTAMISEN JÄRJESTÄMINEN

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa oleville oppilaille, joilla on perusopetuslain 32§ mukainen oikeus koulukuljetukseen, ei järjestetä erillisiä kuljetuksia aamu- ja iltapäivätoimintaan ja sieltä pois. Vammaispalvelulain piirissä olevat oppilaat, joilla on koulukuljetusoikeus, ovat oikeutettuja kuljetukseen.

2.8. AAMU- JA VÄLIPALA

Aamupäivätoiminnassa tarjotaan aamupala, jokaisessa koulussa erikseen määriteltynä ajankohtana johtuen koulujen eri alkamisajoista. Iltapäivätoiminnassa tarjotaan välipala. Erityisruokavaliosta tulee toimittaa lääkärintodistus.

2.9. TURVALLISUUS- JA PELASTUSSUUNNITELMA

Jokaisessa aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävässä toimintayksikössä tulee olla voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa noudatetaan koulun turvallisuus- ja pelastussuunnitelmaa.

2.10. VAKUUTUSASIAT

Toimintaan osallistuvat lapset on vakuutettu tapaturmien varalta aamu- ja iltapäivätoiminnan ja siihen liittyvien matkojen osalta. Palveluntuottaja vastaa lasten vakuutuksista.

2.11. TALOUSSUUNNITELMA

Taloussuunnitelma määräytyy kunnan talousarvion ja valtionosuuden mukaan. Toimintayksiköihin myönnetään vuosittain määräraha toimintaa varten.

2.12. TOIMINNAN KOORDINOINTI

Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista vastaavat aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat yhdessä koulunjohtajien kanssa siten, että koulunjohtajat antavat tarvittaessa pedagogista konsultaatiota ja tekevät päätökset aamu- ja iltapäivätoimintaan valittavista lapsista. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstön esihenkilöinä toimivat koulunjohtajat.

3. TOIMINNAN TAVOITTEET

3.1. YHTEISTYÖ KODIN JA KOULUN KANSSA

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on koulun ja kotien kasvatustyön tukeminen sekä jatkumon rakentuminen varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kanssa. Henkilöstön yhteistyön tulee jäsentyä luontevaksi osaksi toimintaa. Ohjaajien työtä ohjaavana periaatteena on kasvatuskumppanuus, jolla tarkoitetaan ammattikasvattajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena. Avoin ja luottamuksellinen yhteistyö lisää lapsen tuntemusta ja edistää hänen tarpeidensa tunnistamista.

Pyhärannassa pyritään avoimeen ja luottamukselliseen vuorovaikutukseen kodin kanssa. Lähtökohtana on, että huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta.

- Lasten turvallisuuden takaamiseksi kaikki toiminnan aikaista kulkemista koskevat asiat on sovittava ohjaajien ja huoltajien kesken kirjallisesti
- Poikkeuksista on ilmoitettava ohjaajille, ei lasten välityksellä.
- Lasten poissaolosta voi ilmoittaa toimintapaikkaan puhelinviestillä.
- Erillisiä vanhempainvarteja ei järjestetä, mutta huoltajille tarjotaan mahdollisuutta tulla keskustelemaan ohjaajien kanssa.
- Ohjaajat tiedottavat toimintayksikön toiminnasta huoltajille.

Pyhärannassa järjestetään tarvittaessa koulunjohtajien koordinoimana tapaaminen, johon osallistuvat aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajat sekä koulunjohtajat. Tarkoituksena on sopia

yhteisistä toiminta- ja menettelytavoista, yhteistyöstä ja tiedottamisesta.

Koulut sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan yksiköt tiedottavat vastavuoroisesti teemaviikoista, tapahtumista ja retkistä. Ohjaajilla on mahdollisuus osallistua koulujen vanhempainiltoihin. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa, tiedonsiirrossa ja APIP-ohjaajien osallistumisessa lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla. Jos lapsi siirtyy toisen opetuksen järjestäjän järjestämään APIP-toimintaan, on aikaisemman järjestäjän toimitettava viipymättä salassapitosäännösten estämättä välttämättömät tiedot. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä.

3.2. MUUT YHTEISTYÖTAHOT

Yhteistyötä voidaan tehdä kulttuuri- ja vapaa-aikatoimen edustajien kanssa sekä koulujen kerhotoiminnan kanssa. Muita yhteistyötahoja voivat olla yhdistykset ja yritykset sekä kirjasto.

3.3. HYVINVOINNIN, TUNNE-ELÄMÄN JA SOSIAALISEN KEHITYKSEN TUKEMINEN

Tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Ohjaajien tehtävä on suunnitella toiminta sellaiseksi, että jokainen lapsi kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lasta ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Ihmissuhteiden pysyvyys edistää niin lapsen kokemusta turvallisuudesta kuin ohjaajan mahdollisuutta tukea hänen kehitystään.

Lapsen itsetunnon kehityksen ja itseluottamuksen kannalta on tärkeää, että osallistumista ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Toiminnassa tuetaan ja edistetään lasten yhteistoimintaa. Lasten keskinäinen kulttuuri syntyy ryhmässä, ja ryhmä mahdollistaa heidän omista tarpeistaan ja kiinnostuksestaan lähtevän tekemisen muotoutumisen. Toveripiiri edistää sosiaalisten taitojen ja vuorovaikutuksen oppimista sekä antaa lapselle tunteen omaan ryhmään kuulumisesta. Tutussa ryhmässä omaksutut asenteet ja säännöt muovaavat osaltaan tulevaa sosiaalista käyttäytymistä. Lapsen tulee ikätasonsa mukaisesti saada itse osallistua toiminnan, sääntöjen ja sopimusten muotoiluun. Yhteiset rajat ja säännöt antavat lapselle kokemuksen turvallisuudesta ja välittämisestä. Yhteiset säännöt selkeyttävät aikuisen vastuuta ja myös lapsen vastuuta siitä, että kaikilla on hyvä olla toiminnassa.

3.4. EETTISEN KASVUN TUKEMINEN

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lapsen eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana on perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden 2014 luvussa 2.2. määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun yhteinen arvopohdinta ja siihen perustuva yhteistyö.

Lasta tulisi ohjata vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman käyttäytymisen aiheuttamista seurauksista ja tunteista itselle ja muille
- ryhmän toimintaan liittyvistä sopimuksista ja annettujen ohjeiden noudattamisesta
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

Tavoitteena on yhteisöllinen ilmapiiri, jossa on nähtävissä vastuun, luottamuksen ja huolenpidon arvot. Lasta ohjataan menettelytapoihin, joilla ristiriitatilanteita voidaan käsitellä rakentavasti.

3.5. OSALLISUUDEN, YHDENVERTAISUUDEN JA TASA-ARVON EDISTÄMINEN

Toiminnassa tulee luoda tilanteita, jotka antavat lapsille mahdollisuuden tulla kuulluiksi. Toimintaa suunniteltaessa ja toteuttaessa tulee huomioida lasten kehityksen erot ja erilaiset tarpeet. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaittaisiin mahdollisimman varhain. Tarvittaessa toiminnassa voidaan käyttää moniammatillisen yhteistyöryhmän palveluja (erityisopettaja, koulukuraattori, koulupsykologi ja terveydenhoitaja).

4. TOIMINNAN ARVIOINTI

Perusopetuslain mukaan kunnan tulee arvioida antamaansa aamu- ja iltapäivätoimintaa, osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin sekä julkistaa arvioinnin keskeiset tulokset.

Toiminnan sisältöä ja laatua sekä toimintaympäristöjä arvioidaan niin hallinnon, henkilöstön, vanhempien kuin lastenkin näkökulmasta toimintavuoden aikana. Seurantamenetelmiä kehitetään saatujen kokemusten pohjalta. Toimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa. Huoltajia ohjeistetaan antamaan toiminnasta tarvittaessa palautetta opetuksen järjestäjälle.

Edellisen lisäksi opetushallitus arvioi aamu- ja iltapäivätoiminnan laatua valtakunnallisilla kyselyillä.